

PAMIN TAVOITTEET SUOMEN KESTÄVÄN KASVUN OHJELMAA KOSKIEN

Alla olevassa taulukossa PAMin tavoitteet on yhdistetty [valtioneuvoston selonteossa Suomen kestävän kasvun ohjelmasta](#) hahmoteltuihin investointi- ja uudistuskokonaisuuksiin. Taulukkoa seuraa lyhyt kuvaus kustakin tavoitteesta.

PAMin tavoite	Soveltuva investointi- ja uudistuskokonaisuus
1. Tukea raideliikenteen kehittämiseen	2.4 Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut
2. Matkailua edistävän julkisen liikenteen parantaminen	2.4 Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut / 3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen
3. Tuki sähköautojen latauspisteiden rakentamiselle	2.4 Yhdyskuntien ja liikenteen vähähiiliset ratkaisut / 3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen
4. Visit Finlandin määrärahojen nostaminen	3.1 Vahvemmat kansainvälistymispalvelut ja Suomi-kuvan vahvistaminen / 3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen
5. Terveysttä ja hyvinvointia edistävän kurssi- ja lomatoiminnan tukeminen	3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen / 5.3 Työhyvinvointi, tuottavuus ja työkyvyn kehittäminen työelämässä
6. Tukea online-pohjaisten kassajärjestelmien käyttöönotolle	4.2 Digitaalisten yksityisten ja julkisten palveluiden ja reaaliaikatalouden kehittäminen sekä näiden edellyttämät datan hyödyntämisen perusrakenteet ja -ratkaisut
7. Tukea matkailu- ja ravintola-alalla työskenteleville yli 55-vuotiaille	3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen / 5.1 Työmarkkinoiden toimivuus ja kohtaanto
8. Matkailu- ja ravintola-alalla työskentelevien nuorten koulutus- ja työllisyystoimet	3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen / 4.5.2 Nuorisopaketti / 5.1 Työmarkkinoiden toimivuus ja kohtaanto
9. Luodaan työelämän osaamisvajaiden kartoittamisen kansallinen alusta	1.1 Osaamistason nosto ja jatkuva oppiminen / 5.1 Työmarkkinoiden toimivuus ja kohtaanto
10. Kehitetään ammatillisia lyhytkoulutuksia	1.1 Osaamistason nosto ja jatkuva oppiminen / 5.3 Työhyvinvointi, tuottavuus ja työkyvyn kehittäminen työelämässä
11. Luodaan aikuisten perustaitotakuu	1.1 Osaamistason nosto ja jatkuva oppiminen / 5.1 Työmarkkinoiden toimivuus ja kohtaanto
12. Paikallisen koulutuksellisen yhteistyön kehittäminen	1.1 Osaamistason nosto ja jatkuva oppiminen / 5.3 Työhyvinvointi, tuottavuus ja työkyvyn kehittäminen työelämässä
13. Työntekijöiden TKI-panosten tehokkaampi hyödyntäminen	1.2 TKI-toiminnan intensiteetin, kunnianhimon ja vaikuttavuuden nostaminen / 3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen
14. Suomi työkielenä -digiopetuksen kehittäminen	4.2 Digitaalisten yksityisten ja julkisten palveluiden ja reaaliaikatalouden kehittäminen sekä näiden edellyttämät datan hyödyntämisen perusrakenteet ja -ratkaisut / 5.1 Työmarkkinoiden toimivuus ja kohtaanto

15. Luokkaretki- ja opintoturismien kehittäminen ulkomaalaisille ryhmille	3.1 Vahvemmat kansainvälistymispalvelut ja Suomi-kuvan vahvistaminen / 3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen
16. Korkean kuluttajansuojan pakettimatkojen edistäminen	3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen
17. Sustainable Travel Finland -sertifikaatin kehittäminen	3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen / 5.3 Työhyvinvointi, tuottavuus ja työkyvyn kehittäminen työelämässä
18. Matkailupalvelujen laadun kehittäminen	3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen
19. Maaseutumatkailun kehittäminen	3.3 Matkailun kestävän kasvun ja uudistamisen edistäminen
20. Kotimaisen verkkokaupan kehityksen ja koulutuksen tukeminen	1.1 Osaamistason nosto ja jatkuva oppiminen / 4.2 Digitaalisten yksityisten ja julkisten palveluiden ja reaaliaikatalouden kehittäminen sekä näiden edellyttämät datan hyödyntämisen perusrakenteet ja –ratkaisut

1. Tukea raideliikenteen kehittämiseen

Kehitetään raideliikennettä, joka edistää matkailua ja työmatkaliikennettä sekä tukee ekologista liikkumista. Tästä syystä osa investoinneista tulisi kohdistaa raideliikenteen kehittämiseen. Kaupungistumisen ja työmarkkinoiden laajentumisen myötä kasvukeskusten väliset liikkumis- ja asiointitarpeet ovat lisääntyneet. Viimeisen 20 vuoden aikana esimerkiksi työmatkojen pituus on 1,5-kertaistunut. Toimivan raideliikenteen on todettu houkuttelevan ihmisiä ja yrityksiä raideliikenteen vaikutusalueelle, mikä muuttaa ihmisten kulkutapoja ilmastonäkökulmasta kestävämmiksi.

2. Matkailua edistävän julkisen liikenteen parantaminen

Kehitetään raideliikenteen ohella myös muita liikkumismuotoja, sillä merkittäviin matkakohteisiin tulee olla toimivat julkisen liikenteen yhteydet ympäri vuoden. Merkille pantavaa on myös se, että kestävät ja toimivat matkaketjut palvelevat matkailijoiden lisäksi alueiden asukkaita ja työntekijöitä. Tämä tavoite edistäisi vihreämpää matkailua ja tukisi osaltaan koronasta kärsinyttä linja-autoalaa.

3. Tuki sähköautojen latauspisteiden rakentamiselle

Laajennetaan sähköautojen latausverkostoa, joka mahdollistaa osaltaan aiempaa ekologisemman matkailun. Latausverkoston laajentaminen liittyy myös hallituksen tavoitteeseen lisätä vähäpäästöisten autojen määrää. Esimerkiksi hotellien, kylpylöiden ja hiihtokeskusten latausverkoston rakentamista tulisi tukea, jotta kotimaasta ja lähialueilta suomalaisiin matkakakeskuksiin tehtävät matkat kuljettaisiin aiempaa useammin sähköautoilla.

4. Visit Finlandin määrärahojen nostaminen

Nostetaan Visit Finlandin määrärahoja määräaikaisesti 10 miljoonalla eurolla vuodessa. Koronapandemian jälkeen eri maiden kilpailu matkailijoista tulee olemaan kovaa. On hyvin todennäköistä, että useat maat tulevat nostamaan yhdeksi kilpailutekijäksi matkailijoiden terveysturvallisuuden. Jotta Suomi ei tule häviämään tätä kilpailua ja suomalainen matkailuala saadaan elvytettyä takaisin nousujohteiselle uralle, Suomen on panostettava sekä kansalliseen että kansainväliseen näkyvyyteen.

5. Terveyttä ja hyvinvointia edistävän kurssi- ja lomatoiminnan tukeminen

Osoitetaan elpymispaketista erillinen, määräaikainen, kohdennettu määräraha tuettuun terveyttä ja hyvinvointia edistävään kurssi- ja lomatoimintaan. Tämä toimenpide tukisi osaltaan matkailualan elpymistä ja työllisyyttä. Samalla edistettäisiin myös palvelualojen työntekijöiden hyvinvointia ja purettaisiin koronan tuomaa ahdistusta. Määräraha tulisi kohdistaa kolmannen sektorin toimijoiden lisäksi myös paikallisille yksityisille yrityksille. Toimet tukisivat suomalaisen matkailun elinvoimaa ja työllisyyttä. Tuki tarjoisi maaseudun yrittäjille myös mahdollisuuden laajentaa elinkeinotoimintaansa.

6. Tukea online-pohjaisten kassajärjestelmien käyttöönotolle

Tuetaan elvytyspaketin digitalisaatiota edistäviin hankkeisiin kohdennetuista varoista online-pohjaisten kassajärjestelmien käyttöönottoa. Riittävällä tuella voitaisiin lieventää niiden käyttöönotosta erityisesti erikoiskaupan ja ravitsemisalalan voimakkaasti epidemiasta kärsineille yrityksille koituvaa kustannusrasitetta. Samalla torjuttaisiin harmaata taloutta kuten verovilppiä ja ohimyyntiä ja vahvistettaisiin näin julkisen talouden asemaa. Online-pohjaisten kassajärjestelmien käyttöönotto tukisi näin osaltaan Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntastrategian toteutumista.

7. Tukea matkailu- ja ravintola-alalla työskenteleville yli 55-vuotiaille

Myönnetään koronaepidemiasta voimakkaasti kärsineelle matkailu- ja ravintola-alalle erillinen määräaikainen tuki ikääntyneiden työllistämiseksi. Tuki voisi olla muodoltaan esimerkiksi yli 55-vuotiaiden työllistämiseen suunnattu työllistämispalkkio. Tällä saataisiin laajemman työllisyysvaikutuksen ohella aikaan myönteisiä paikallisia ja alueellisia vaikutuksia, sillä selvitysten mukaan yli 55-vuotiaat eivät ole yhtä halukkaita muuttamaan työn perässä kuin nuoremmat.

8. Matkailu- ja ravintola-alalla työskentelevien nuorten koulutus- ja työllisyystoimet

Suunnataan nuorten työmarkkinatoimissa erityistä huomiota koronaepidemiasta huomattavasti kärsineelle ryhmälle, matkailu- ja ravintola-alalla työskenteleville alle 25-vuotiaille. Lukuisat matkailu- ja ravintola-alan työnantajat ovat leikanneet juuri koronaepidemian aikana juuri nuorten osa-aika- ja sesonkityöntekijöiden työllistämistä. Panostamalla tämän vaikeassa asemassa olevan ryhmän koulutus- ja työllistämistoimiin voidaan vahvistaa matkailu- ja ravintola-alan tulevaisuutta ja ehkäistä nuorten syrjäytymistä.

9. Luodaan työelämän osaamisvajeiden kartoittamisen kansallinen alusta

Kehitetään osaamisvajeiden kartoittamisen kansallinen digialusta, jolla työntekijöiden osaamista ja osaamisvajeita työpaikalla kyetään mittaamaan esim. kerran vuodessa. Alustan avulla tunnistetaan erityisesti puutteita perus- ja ammatillisissa taidoissa. Ammatillisten taitojen puutteet korjataan työpaikoilla normaalien henkilöstö- ja koulutussuunnitelmien mukaisten prosessien kautta (ks. tavoite 9). Perustaitojen puutteista kärsivät jatkavat perustaitotakuun mukaisiin toimenpiteisiin (ks. tavoite 10).

10. Kehitetään ammatillisia lyhytkoulutuksia

Tuetaan yritysten henkilöstön osaamisen parantamista tukemalla koulutuksen järjestäjiä ammatillisten, yksittäistä tutkinnon osaa pienempien, lyhytkoulutusten kehittämisessä. Lyhytkoulutukset sopivat hyvin myös työvoimapolittisiksi toimenpiteiksi. Rahoitus voidaan kohdistaa koulutuksenjärjestäjille esim. hankerahoituksen kautta. Palvelualoilla hyvä kohde olisi esimerkiksi työntekijöiden digitaalisten taitojen, joiden tarve on koronapandemian myötä noussut selvästi esiin, syvällisempi osaaminen.

11. Luodaan aikuisten perustaitotakuu

Ohjataan edellä kuvatun osaamiskartoituksen mukaisesti ne, joilla havaitaan puutteita perustaidoissa kuten luku- ja kirjoitustaidoissa, matemaattisissa taidoissa tai ICT-taidoissa, perustaitotakuun mukaiseen koulutukseen. Perustaitotakuu varmistaa, että yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavat ehdottomat minimitaidot ovat jokaisella kunnossa. Perustaitotakuun toteuttajina voisivat toimia vapaan sivistystyön tuottajat.

12. Paikallisen koulutuksellisen yhteistyön kehittäminen

Tuetaan ammatillisten koulutuksen järjestäjien ja paikallisen pk-yrityskentän yhteistyötä ja pysyvien kumppanuuksien rakentamista. Tavoitteena on muokata paikallista koulutustarjontaa vastaamaan paremmin paikallisen elinkeinoelämän tarpeita ja luoda toimivia verkostoja, jotka helpottavat nuorien työllistymistä valmistumisen jälkeen. Erityisesti pienet yritykset eivät usein ole ymmärtäneet tiiviimmän oppilaitosyhteistyön tuomia hyötyjä.

13. Työntekijöiden TKI-panosten tehokkaampi hyödyntäminen sekä matkailun työelämäprofessori

Kohdistetaan tukea Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutille tutkimukseen työntekijöiden TKI-panosten tehokkaammasta hyödyntämisestä matkailualalla sekä matkailun työelämäprofessorin luomiseen. Rahoitettaviin hankkeisiin tulee sisällyttää tutkimuksen ohella monipuolisesti koulutuksellisia elementtejä, sillä työntekijöiden TKI- ja koulutuspanokset ovat työvoimavaltaisilla aloilla merkittävä tuottavuutta kasvattava tekijä.

14. Suomi työkielenä -digiopetuksen kehittäminen

Edistetään erityisesti hotelli-, ravintola- ja siivousalalla työskentelevien maahanmuuttajien kotoutumista, kehitetään työvoiman tarjontaa ja pysyvyyttä sekä nostetaan palvelutyön laatua kehittämällä digitaalinen alusta suomen opetteluun työkielenä. Esikuvana voisi toimia ruotsalainen Lingio, jossa kielen oppimista on yksinkertaistettu ja pelillistetty keskittyen kuitenkin eri toimialoille relevantin työosanaston opetteluun toisin kuin muissa kaupallisissa kielisovelluksissa.

15. Luokkaretki- ja opintomatkojen kehittäminen ulkomaalaisille ryhmille

Kehitetään ulkomaalaisille ryhmille suunnatun luokkaretki- ja opintomatkojen tarjontaa ja markkinointia. Tarkoituksena on tuoda maahan matkailijoita, jotka käyttävät runsaasti palveluja ja viipyvät keskivertoa pitempään. Samalla luodaan mahdollisuus opettaa suomalaista kestävästä elämäntapaa, demokratiaa, luontoyhteyttä sekä luonnon monimuotoisuutta. Visit Finlandin selvityksen mukaan koulutusmatkailuviennillä on suurta potentiaalia erityisesti Aasian markkinoilla.

16. Korkean kuluttajansuojan pakettimatkojen edistäminen

Edistetään koronaepidemian jälkeistä turvallisuushakuista matkailua edesauttamalla korkean kuluttajansuojan pakettimatkojen konsepteja Suomessa. Tarjotaan tukea matkanjärjestäjille, palveluntarjoajille sekä yhteistyökumppaneille korkean kuluttajansuojan tuotteiden ja niitä tarjoavien alustojen kehittämiseen ja markkinointiin. Lisätään Suomessa matkailua suunnittelevien tietoisuutta eurooppalaisesta matkailun kuluttajansuojasta ja luodaan yrityksille kannusteita näiden standardien ylittämiseen.

17. Sustainable Travel Finland -sertifikaatin kehittäminen

Kehitetään Visit Finlandin ja Business Finlandin käyttämän Sustainable Travel Finland –sertifikaattia siten, että myös työntekijöitä koskeva vastuullisuus sisällytetään aidosti mukaan. Nykyisellään sertifikaatti keskittyy luonto- ja kulttuuriarvoihin, ja sosiaalinen vastuu työntekijöitä kohtaan ohitetaan sivulauseessa. Sertifikaatin painoarvoa voitaisiin lisätä sosiaalisen vastuun yksityiskohtaisemmalla määrittelyllä, sertifikaattiin liittyvän koulutuksen suunnittelulla yhdessä ammattiliittojen kanssa sekä riittäväillä panostuksilla sertifikaattia hyödyntävien yritysten opastamiseen ja valvontaan.

18. Matkailupalvelujen laadun kehittäminen

Luodaan edellytyksiä matkailupalvelujen laadun laaja-alaiselle kehittämiselle. Suomessa on totuttu omatoimi- ja mökkimatkailuun eikä esimerkiksi hotelli- ja ravintolapalvelujen laatu suuressa osassa Suomea yllä kansainväliselle tasolle. Sekä ulkomaisten että kotimaisten turistien houuttelemiseksi tarvitaan kehitystyötä ekologisesti ja sosiaalisesti kestävien luksuselämysten lisäämiseksi. Henkilökunnan kouluttaminen, sitouttaminen ja ottaminen mukaan päätöksentekoon on tärkeää.

19. Maaseutumatkailun edistäminen

Edistetään ekologisesti kestävästä ja luonnonläheistä maaseutumatkailua tukemalla alan yrityksiä uusien palveluiden kehittämisessä sekä lisäämällä niin kotimaisten kuin ulkomaisten matkailijoiden tietoisuutta suomalaisista maaseutumatkailukohteista. Tavoitteena on luoda maaseudulle uusia matkailualan työpaikkoja sekä laajentaa maaseudun yritysten elinkeinotoimintaa päättyvän maaseudun kehittämissuunnitelman tavoitteita vastaavalla tavalla.

20. Kotimaisen verkkokaupan kehityksen ja koulutuksen tukeminen

Tuetaan suomalaisten kivijalkamyymälöiden verkkokauppavalmiutta sekä edistetään kaupan alan työntekijöiden digivalmiuksia, jotta alalla jo työskentelevät henkilöt voisivat siirtyä asteittain uusiin tehtäviin, kun kaupan digitalisaatiokehitys jatkuu tulevina vuosina. Kotimaiset erikoiskaupan toimijat ja erityisesti vaate- ja jalkine liikkeet ovat menettäneet koronaepidemian johdosta myyntiään merkittävästi kysynnän hiipuessä ja siirtyessä ulkomaisiin verkkokauppoihin. Toimenpiteiden avulla ehkäistään myynnin siirtymistä pysyvästi ulkomaisille toimijoille.

Helsingissä 7.1.2021

PALVELUALOJEN AMMATTILIITTO PAM

Annika Rönni-Sällinen

Puheenjohtaja

Lisätietoja:

Olli Toivanen

Ekonomisti

Palvelualojen ammattiliitto PAM

olli.toivanen@pam.fi

p. 045 204 3445